

The background is a classical painting. In the upper left, a figure in a white robe with a laurel wreath (likely Apollo) is shown in a dynamic pose. To the right, a figure with long, flowing hair is depicted in a more somber or dramatic pose. The lower half of the image shows a bright, hazy landscape with a blue sky and a body of water. A semi-transparent circular area is overlaid on the upper left portion of the painting, containing the text.

Matti Luostarinen

Dum spiro, spero

Illustrated Edition

Dum spiro, spero

De visu - De auditu - De olfactu

Näkemänsä - Kuulemansa - Haistamansa

Matti Luostarinen

Dum spiro, spero

De visu - De auditu - De olfactu

Näkemänsä - Kuulemansa - Haistamansa

Cluster Articles, Jan - Apr 2023

Kuvitettu laitos

© 2023 Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0630-5

Kansi ja kuvat: Vellu Luostarinen / robotiikka

Toimitus ja taitto: Outi Huhtala

www.clusterart.org

Sisällys

Esipuhe	7
Praefatio	13
Johdanto 1850-luvulta	21
Botrus ars et ars botrus LXX annoru	27
Arktinen Babylon sai jatkoa	33
Tabujen rikkojat–Euroopan hullu vuosi 2022	37
Presidentin uudenvuoden puhe 01.01.2023	45
Pelin politiikkaa–kyllä kansa tietää 03.01.2023	53
Vapaus–veljeys–tasa-arvo 04.01.2023	59
Arctic Babylon I, II ja III tuotetiedot 05.01.2023	63
Tekoälystä ja robotiikasta 06.01.2023	69
Investointivirrat ohjattava Pohjolaan 07.01.2023	75
Nuorena hurja–vanhana kurja 09.01.2023	81
Amat victoria curam -Vaivaa vaatii voitto. 11.01.2023	87
Holokaustin uhrien muistopäivänä 03.01.2017–17.01.2023	148
Rauha, rakkaus ja ismien kirot 29.01.2023	162
Audiatur et altera pars–Kuultakoon myös toista puolta 30.01.2023	168
A mari usque ad mare–Mereltä merelle 31.01.2023	174
Mihin demokratiamme ja kulttuurimme on menossa? 01.02.2023	178
Kynttilänpäivä on usein väärään aikaan 2.2.2020–5.2.2022–3.2.2023	186
Saamelaisten kansallispäivänä 06.02.2023	198
Tänään 6.2. vietämme Saamelaisten kansallispäivää 06.02.2023	202
Psykopatia–Machiavellismi ja narsismi 07.02.2023	206
European rivers Network–Susdev China 08.02.2023	212
Ilmastomuutoksen lyhyt oppimäärä 27.11.2008–08.02.2023	216
Ettei totuus unohtuisi 09.02.2023	226
Johannesburgin tiedepuistojen maailmankonferenssi ja vaalit 23.10.2008–09.02.2023	228
Obaman aika–Obamania 10.02.2023	234
Vanhan maailman vaalit uusmedian käyttöön 03.10.2008-12.02.2023	250
ADD-aikuiset ja politiikan haasteet 12.02.2023	256
Ilmastopolitiikan vaaliteemat 07.09.2008–15.02.2023	262

Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen muuttaja numero yksi 16.02.2023	272
Repetitio mater studiorum est–Kertaus on opintojen äiti 17.02.2023–14.03.2013	282
Quis custodiet ipsos custodes?–Kuka valvoo itse valvoja? 26.10.2008–18.02.2023	286
Per aspera ad astra–Vaikeuksien kautta tähtiin 19.02.2023	298
Paluu vuoden 2008 kouluun ja yliopistoon 20.02.2023	302
"Docendo discimus"–"Opettamalla opimme" 1.11.2006.–28.09.2008–21.02.2023	312
Oikeudenmukaisuuden perusta on luottamus 27.10.2006–07.10.2008–22.02.2023	322
O sancta simplicitas–Oi pyhä yksinkertaisuus. 07.09.2008–23.02.2023	332
Nomen est omen–Nimi on enne 24.02.2023	357
Putinin jälkeen uuteen aikaan 26.02.2023	361
Vennamolainen näkökulma suomalaiseen todellisuuteen 26.02.2023	371
Muuttuuko ihminen ja mihin suuntaan 06.07.2012–27.02.2023	379
Kalevalan päivän monet kasvot 28.02.2011–28.02.2023	387
Olmeekkikulttuurin korkea veisu ja Kalevala 24.06.2012–28.02.2023	393
Suomettumisen lyhyt historia 02.03.2023	399
Spes patriae–Isänmaan toivo 03.03.2023	403
Vaalit ja mainonnan riskit 08.09.2008–03.03.2023	405
Viestintätutkimus ja suomalainen leimakirves 05.03.2023	411
Osmo A. Wiio–viestintätutinnan jättiläinen 22.02.2013–5.3.2023	415
Tuhka tekee kaikista samanlaisia–Ystävät, olen menettänyt päivän 06.03.2023	425
Kansainvälinen naistenpäivä ja suomalaiset vaalit 08.03.2023	431
Aika lentää–Tyhjä taulu–Kaikki ääntä eikä mitään muuta 11.09.2008–08.03.2023	435
Professori Matti Klinge–Valtionideologi 08.03.2023	441
Vaalikirja NYT–Arpa on heitetty–Alea iacta est 09.03.2023	447
Luottamuspula ja sen syyt sekä seuraukset 10.03.2023	453
Friedrich Nietzsche ja EU:n yhteisöllisyys 07.09.2008–10.03.2023	457
Poliittinen kieli ja sen hoitajat–Per aspera ad astra 11.03.2023	463
Syyttelemällä ei tehtyä saa tekemättömäksi–07.08.2008–15.03.2023	475
Pankki kaatui Yhdysvalloissa–Mitä tehdä? 15.03.2023	487
Minna Canth, Topelius ja muuttuva huumori 19.03.2023	491
Minna Canthia juhlien Eino Leinon päivänä 6.7.2019–19.03.2023	495
Muuttuva huumori 15.09.2011–19.03.2023	507
Kertaus on opintojen äiti–Repetitio mater studiorum est 18.03.2023	513

Ketään ei velvoiteta mahdottomaan–Ad impossibilia nemo tenetur 19.03.2023	517
Vox et pretera nihil–Kaikki ääntä eikä mitään muuta 20.03.2023	523
Kevätpäivätasaus 20.03.2023	527
Miehet Marsista, naiset Venuksesta–myös politiikassa 14.03.2013–20.03.2023	531
Konservatiivinen liberaalipuolue Suomeen 05.07.2008–2018–23.03.2023	537
Yksilön ja yhteisön väliseen rinnakkaiseloon 24.03.2023	549
Yksilön ja yhteisön väliseen rinnakkaiseloon 12.02. 2004–24.03.2023	553
Missä mennään–mikä maa? 25.03.2023	557
Marian ilmestyspäivästä kesäaikaan 26.03.2023	563
Loppu työn kruunaa–Finis koronat opus 27.03.2023	567
Kurmoottajat liikkeellä 28.03.2023	571
Oikeaa ja väärää tietoa sekä sanomisen vapautta 12.03. 2016–29.03.2023	575
Rikkaan miehen sanaa uskotaan 29.03.2023	579
Suurten kysymysten ja tunteiden sekä pienten marginaalien politiikkaa 30.03.2023	583
Miehet Marsista, naiset Venuksesta–myös politiikassa 14.03.2013–30.03.2023	587
Vaalit ja tekoäly 31.03.2023	591
Palmusunnuntain vaalit 02.04.2023	597
Pääsiäisen täysihoidtopaketti 06./07.–10.4.2023	599
Suomi ei kestä segrregaatiota 17.02.2016–02.04.2023	603
Kuultakoon myös toista osapuolta–”Audiatur et altera pars” 03.04.2023	609
Ukon ja Odinin päivänä 04.04.2023	621
Elämme kovia aikoja, ystävä hyvä. Tempora aspera vivimus, amice bone 05.04.2023	627
Pitkäperjantain media-antia 2018–2023	633
Millainen hallitus maallemme? 07.04.2023	639
Dum spiro, spero–Niin kauan kuin hengitän, toivon 08.04.2023	645
De visu–De auditu–De olfactu–Näkemänsä–Kuulemansa–Haistamansa 09.04.2023	651
Ora et labora–rukoile ja tee työtä–Miten ja miksi syntyi luostarilaitos 10.04.2023	657
Gloria victis–Kunnia voitetuille–Jytkyvaalien jälkilöylyt 11.04.2023	675
De visu–De auditu–De olfactu–Populismi 13.04.2023	690
Misogynia ja Suomen vaalit 15.04.2023	702
Onni suosii rohkeaa–”Audentes fortuna iuvat” 16.04.2023	712
Selkokielliseen politikointiin–Vox et pretera nihil 17.04.2023	718
”Tyhjistä ei synny mitään”–”Ex nihilo nihil fit” 18.04.2023	724

Ekologinen klusteri ja innovaatiopolitiikka 19.04.2023	728
Botrus adipiscing ac innovatio policy 19.04.2023	739
Epilogus–Cluster ars et ars Clusterorum LXX annorum	759
Latinankielisiä sananlaskuja	765
Lähdeluettelo	777

Esipuhe

Vuosituhanen kolmas vuosikymmen. Mistä me muistamme kolmannen vuosituhanen toisen vuosikymmenen? Digitaalinen vallankumous jatkui ja kalliit status-symbolit älypuhelimina tulivat kaikkien käyttöön. Ilmiö oli Euroopassa ja Suomessa eläen globaalina koettu. Näin meille kerrottiin. Sitä se ei toki ollut.

Väkilukumme kasvoi, etenkin Afrikassa kohti kahdeksatta miljardia. Nokia menetti asemiaan ja taloudessa törmäsimme lamaan, eurooppalaiseen finanssikriisiin. Ilmasto, onnettomuudet ja terrori puhuttivat. Toki näin oli ollut jo 1970-luvulla ja monin paikoin paljon aikaisemminkin. Nämä aiheet vain tulivat tuolloin suuren yleisön ja myös jälkiomaksujen tietoisuuteen ja samalla medioihimme. Jopa osaksi politiikkaa ja vaalejamme.

Suuret ikäluokat tulivat eläkeikään ja se näkyi ja kuului kaikessa. Virtuaalikulttuuri ja sosiaalinen media, populismi politiikassa, olivat osa samaa leviävää ilmiötä. Sota Afganistanissa päättyi, mutta jatkui muualla. Maailmansotien aika oli kuitenkin takana eurooppalaisten se käynnistäen. Näin me ainakin oletimme ja olimme tässäkin väärässä. Sota Euroopassa ei ollutkaan vielä ohitettu kulttuurinen ilmiö.

Turkki siirtyi vahvan Erdoganin johtoon ja Yhdysvallat sai itsensä näköisen presidentin. Kiina ja Venäjä ohittivat monessa kriisiytyvän Euroopan, Ukraina jäädettiin myös omia suhteitamme itään ja britit alkoivat pitkän tiensä ulos EU:sta. Kaikki tämä olisi kuulunut nähdä enteenä tulevasta ja valmistautua pahimpaan skenaarioon. Jokaisen meistä olisi tullut osata ulkoa ainakin sata ikivanhaa latinankielistä sananlaskua ja viisautta. Ne eivät ole säilyneet tuollaisina ilman varoittavaa tai rohkaisevaa sanomaa. Vaivaa vaatii voitto myös vaaleissamme ja väsyneet hakevat riitaa. *"Amat victoria curam" – "A lasso rixa quaeritur"*.

Arabikevät puhututti ja islamistinen talvi. Tiede eteni ja Higgsin kenttä sekä mustat aukot tulivat tutuiksi nekin. Elokuvista, musiikista ja kulttuurista löytyi nimi myös kirjalle. Menetetty maa sai neljä Oscaria samaan aikaan kun Ruotsin Akademia törmäsi monelle yhteiseen skandaaliin. Tämäkin olisi voitu välittää latinankielisin viisauksin. Ilman näiden sananlaskujen sanomaa me laulamme kuuroille korville. *"Ad surdas aures canere"*.

Tämä teksti on suoraan kirjastani "Menetetty vuosikymmen" sen kansilehdestä. Toki paljon ehti tapahtua, mutta varsinainen tapahtumien vyöry syntyi heti kolmannen vuosikymmenen käynnistyessä. Oliko sattuma, että juuri silloin Suomella oli nainen liki jokaisen puolueen johdossa, ja samalla avainministereinämme. Sanna Marin nuorena pääministerinä sai hoitoonsa tehtävän, joka oli samalla askel kohti eurooppalaista suurta konfliktia Venäjän aloittaessa sotansa Ukrainassa ja pandemian vielä jatkuessa globaalina kriisinämme. Tällainen hetki ministereinä on koette-

leva, mutta ketään ei toki velvoiteta mahdottomaan. *"Ad impossibilia nemo tenetur"*.

Olimme kansakuntana velkaantuneet ja vaalit keväällä 2023 olivat pohdintaa, miten kriisiytyvä taloutemme voitaisiin hoitaa oikeaisemalla samalla velkaantumiskierteemme. Suhteemme itään oli kokenut täydellisen haaksirikon ja pyrimme Ruotsin kanssa rinnatusten Naton täysjäseneksi.

Suurista kysymyksistä ilmastomuutos oli jäänyt hetkeksi sivuun, mutta se palasi agendalle heti ensimmäisessä vaalikeskustelussa. Tiesimme kyllä, kuinka tämän voittaminen vaatisi meiltä paljon vaivaa ja myös aikaa. Arpa oli kuitenkin heitetty jo aiemmin. *"Alea iacta est"*.

Niin ikään ensimmäisessä IPCC:n arviointiraportissa vuonna 1990 todettiin, kuinka kasvihuonepäästöjen jatkuminen nykyistä tahtia, maapallon keskilämpötila vuonna 2100 tulisi olemaan noin kolme astetta korkeampi kuin esiteollisella ajalla. Viimeisimmät arviointiraportit muutaman vuoden takaa ja lukuisia tieteellisiä tutkimuksia viisaampana, kertoo saman hieman toisin sanoin: Lämpötila vuosisadan lopussa tulee olemaan 2–4 astetta esiteollista aikaa korkeampi. Herran vuonna, sanottiin medioissamme. Keppi sen todisti, toisteltiin tekemättä kuitenkaan mitään. *"Annon Domini"- "Argumentum baculinum"*.

Meillä on ollut riittävän paljon aikaa tehdä johtopäätöksiä ja toimia. Sen sijaan että ajautuisimme sotaan Euroopassa ja samalla ratkottavaksi tulevat myös omat kriisimme pandemian rinnalla. Näistä suurin liittyy väestömme vanhenemiseen ja nyt myös lastemme ongelmiin. Meillä on ollut aikaa reagoida ja me toimimme kuten Titanicin kannella ennen sen törmäämistä jäävuoreen. Olemme hukanneet yli 30 vuotta ja hukkaamme edelleen. Käynnistämme vaalien alla kaikkien sodan kaikkia vastaan. *"Bellum ominum contra omnes"*.

Vasta vuonna 2015 Pariisin ilmastoneuvotteluissa saatiin aikaan sopimus maapallon keskilämpötilan nousun pysäyttämiseksi alle kahteen asteeseen. Sopimukselta huolimatta globaali päätöksentekokäyrä osoittaa edelleen itsepintaisesti koilliseen. Kun tästä kirjoittaa vuosikymmenet, on vaikea olla kirjoittamatta satiiria. *"Difficile est satiram non scribere"*.

Näin kirjoittaa kollegani, maantieteen professori Jukka Käyhkö Turun yliopiston edustajana Suomen IPSS -työryhmässä. Maantieteelle me emme voi mitään, sa-nailli aikanaan presidentti Juho Kusti Paasikivi. Saman havaitsivat myös myöhemmät presidenttimme ja varmaan samalla pääministerimme. Miksi he eivät puke-neet sanojaan globaalille kielelle, tekoälyn käyttöönkin ja kertoen samalla, kuinka oppi tuo vaikeudet ja tieto lisää tuskaa. Se kun olisi auttanut jälkipolviakin. *"Difficultatem facit doctrina"*.

Vuonna 2018 lokakuussa IPCC:n erikoisraportti 1.5 asteen maailmasta riipaisi syvältä. Olimme saavuttaneet maapallon rajat. Puoli astetta lisää ja maailmamme mullistuu siitä, millaisena olemme sen kokeneet. Titanicin kannella soitto kuitenkin jatkui ja maapallo oli ohjautumassa itseohjautuvaan lämpötilakierteeseen. Olimme ajautumassa kierteseen, jota ihmiskunta ei ollut esi-isinemme ikinä kokeneet. Iki-routa ja jäät katoavat, kasvipeitteet muuttuvat, merien kiertoliikkeet muuttuvat nekin. Palautuminen veisi vuosituhsia, raiteiltaan suistuva juna jatkaisi syöksyään päästövähennyksistä riippumatta. Kun toistan tätä vuosikymmenet, olen puhunut ja huojentanut mieleni. *"Dixi et animam levavi"*.

Eikä kyse ole pelkästään ilmastosta. Maantieteilijöinä, biologeina, robotiikan ja tekoälyn hallitsevina, me tiedämme, kuinka typen ja fosforin kierto tapahtuu ja mitä näille kierroille merkitsee biodiversiteetin järkkyminen. Tiedon puutetta on turha syyttää rajoja ylitettäessä. Syyllisten etsintä johtaa yleensä syyttömien rankaisemiseen. Kerromme, kuinka erehtyminen on inhimillistä. *"Errare humanum est"*.

Kuka meistä on kertonut poliitikoillemme, mitä olisi tehtävä? Ja jos olisi, miten tällainen poliitikko voisi hankkia itselleen ääniä vaikuttaakseen edes hivenen yhteiskuntamme uudistumiseen? Tärkein siis puuttuu. Mitä olisi tehtävä? Ketä syyllistää tavalla, joka ei johda syyttömien rankaisemiseen? Muutokset kun tapahtuvat vai-vihkaa nekin.

Kevään pakkaset ja lumimyrskyt eivät viestitä lämpötilan noususta. Pikemminkin päinvastoin. Monimutkaiset kytkennät ovat vaikeasti selitettävissä silloin, kun ulkona on pakkasta ja sähkölaskussa on säästeltä jo yksi talvinen vuosi sekä koettu pandemian pakkolomat ja lomautukset, suljettu kotiaarestiin vuosikausiksi. Mitä tällainen vanheneminen oikein on oman aikamme nuorten tiedemiesten lahjana meille eläkeläisille? Tyhjäästä ei synny mitään eikä idästä näy nyt valoa. *"Ec nihilo nihil fit—Ex oriente lux"*.

Meitä moititaan itsekkyydestä ja samalla myös välinpitämättömiksi. Jos vastaus olisi keksitty, se olisi jo käytössä. Perinteisen tiedontuotannon rinnalla kaivataan nyt kokonaan uutta asennetta ja arvoja. Uudenlainen toiminta ja ajattelu on luovaa ja innovatiivista työtä. Ei moittimista ja rajojen rakentelua. Saati sotaa Euroopassa. Kerralla tätä ei saada kuntoon ja ihminen on lopulta itselleen ankarin tuomari. *"Illico perfectum!—Homo sibi iudex durissimus"*.

Tieteenalan toimijoiden yhteistyö tunnetaan. Samoin monitieteisyys ja tieteidenvälisyys verkostoineen sekä poikkitieteisyys saman henkilön itse itsensä kouluttamisen. Meidän on määriteltävä hyvinvointimme ja samalla omat saavutuksemme uudella tavalla lapsemme kasvattaen ja motivoiden. Muutos etenee yksilöstä kohti yhteisöä ja lokaalista kohti globaalia mutta samalla toiseen suuntaankin. On tehty

virheitä ja niistä on otettava oppia. Menneen ajan ylistäjät ovat olleet hekin väärässä. *"Laudator temporis acti"*.

Maailma ei tulle toki koskaan valmiiksi. Meillä ei ole hävittävää, vain voitettavaa. Kaikki nämä ovat paremman tulevaisuuden ja yhteisen vision kysymyksiä. Pallo on heitetty yliopistoillemme ja tutkijoille. Kouluttajillemme siellä. Opettamalle me opimme ja niin kauan kuin hengitän toivon. *"Docendo discimus"* – *"Dum spiro, spero"*.

Docendo Discimus

Tekoälyn luoma maalaus

Vuosi 2030

Tekoälyn luoma maalaus

Praefatio

Millesimus tertius decennium. Quomodo meminimus secundum decennium tertii millennii? Revolutio digitalis continua et pretiosa symbola in specie smartphones facta sunt omnibus prompta. Res globally experta est dum in Europa et Finnia habitabat. Id quod nobis dictum est. Donec non cursus erat.

Nostra multitudo crevit, praesertim in Africa, ad octo miliarda. Nokia eius dignitates amisit et in oeconomia in recessionem crisim oeconomicam Europaeam cucurrit. Clima, casus, terror locutus est. Nempe hoc iam in annis 1970 et multis in locis multo antea factum est. Protinus haec tantum ad publicum notitiam pervenerunt, tum postea adsciti, simulque ad instrumentorum nostrorum communicationem. Etiam in re publica et in comitiis nostris.

Infans boomers aetatis secessum attigit et in omnibus visibilis et audibilis fuit. Cultus virtualis et media socialis, popularismi in re politica, eiusdem phaenomeni disseminandi erant. Bellum in Afghanistan confectum est, sed alibi perseveravit. Sed tempus guerrae mundanae cum Europaeis proficiscendi sunt. Id certe posuerimus et nos hic quoque erramus. Bellum in Europa nondum phaenomenon culturale transiit.

Turcia sub duce fortis Erdogan et Civitatum Americae Unitarum obtinuit praesidentem similem sui similem. Sina et Russia multis modis Europam opprimentes praetermiserunt, Ucraina etiam relationes nostras cum Oriente increpuit, et Britanni longam viam ab UE incepterunt. Haec omnia in omen futuri visa sunt et ad missiones pessimae paratae. Uterque nostrum centum saltem proverbia et sapientia prisca Latinorum meminisse debet. Non manserunt sicut sine monitu et nuntio hortante. Nisus est in comitiis nostris vincere, et fessos quaerere pugnam. "Amat victoria curam" - "A lasso Rixa quaeritur".

Ver Arabs loquebatur et islamista hiemabat. Scientia profecit et campi Higgs et foramina nigra nimis nota facta est. Nomen libri etiam in pelliculis, musica et cultura repertum est. Terra amissa quattuor Oscars accepit simul cum Academia Suetica in scandalum multis commune. Hoc quoque Latine sapienter fieri potuit. Sine verbo horum Proverbiorum surdis auribus canimus. "Ad surdas Aures canere".

Hic locus directe ex libro meo "Decennium perditum" ex operculo suo est. Nimirum multum tempus erat, sed ipsa NIVIS rerum facta est quam primum decennium tertium. Accidit ut tunc temporis in Finnia femina omnium fere partium caput haberet et simul ministros nostros clavem. Sanna Marin cum primo ministro iuveni commissum est munus, quod eodem tempore gressus ad certamen maiorem Europaeum erat, cum Russia suum bellum in Ucraina incepit et pandemicum adhuc in nostro

globali discrimine perseverabat. Tali momento, quo ministros tentant, nemo utique ad impossibile cogitur. "Ad impossibilia nemo tenetur".

Cum gente alieno fuimus, et comitia in fonte 2023 cogitaverunt quomodo oeconomia nostra discriminis prona tractari posset in corrigendo nostrum spiram aes alienum. Nostra cum Oriente necessitudo naufragium completum expertus est et in aequo cum Suetia membrum NATO fieri studuimus.

Inter magnas quaestiones, mutatio climatis aliquantisper relicta erat, ad propositum rediit sed statim in prima electione disputatio abiit. Scimus quam vincere multum laboris ac etiam temporis a nobis requireret. Sed jam sors priora projicitur. "Alea iacta est".

Item, anno 1990 censum primum IPCC, propositum est, si emissiones CONSERVATORIUM in hodierna rate perseverent, mediocris temperaturae globalis in 2100 circiter tribus gradibus altior quam in temporibus prae-industrialibus futurum est. Postrema aestimationem tradit ex paucis abhinc annis et numerosis studiis scientificis sapientioribus, idem paulo aliter dicere verbis: Temperatura in fine saeculi 2-4 gradus altior erit quam tempora industriae praecellens. Anno Domini, dicti nostri media. Baculum probavit, nihil faciendo repetitum. "Annon Domini" - "Argumentum baculinum".

Concludendi et agendi tempus satis habuimus. Loco ad bellum in Europa gerendum, et simul nostra discrimina etiam iuxta pandemiam solventur. Horum maximus ad senescentis hominum nostrorum pertinet et nunc etiam problemata liberorum nostrorum. Tempus habuimus agere et nos agimus sicut constratae Titanicae antequam glaciem percuteret. Plus XXX annos perimus et adhuc perdimus. Bellum omnium contra omnes in comitiis incipiemus. "Bellum ominum contra omnes".

Solo anno 2015 pactus est tractatus climatis Parisiensis perventum est ut in temperatura globali mediocris sub duobus gradibus ortum prohibere. Quamvis conventionem, curvam decernendi globalem adhuc pertinacissime septentriones demonstrat. Cum de hac decenniis scribis, difficile est satiram non scribere.

"Difficile est satiram non scribere".

Hoc est quod collega meus, professor geographiae Jukka Käyhkö scribit repraesentativum Universitatis Turku in coetus Finno-IPSS operantis. De geographia nihil possumus, dixit Praeses Juho Kusti Paasikivi eo tempore. Etiam postea Praesides nostri idipsum animadverterunt, ac fortasse primi Ministri nostri simul. Cur verba eorum in linguam globalem non posuerunt, etiam intellegentiae artificiosae utentes, simulque narrantes quomodo discendi difficultatem afferat et scientia augeat dolorem. Adiuuisset posteris pariter. "Difficultatem facit doctrina".

Anno 2018, mense Octobri, specialis relatio IPCC de 1.5 gradu mundi penitus perturbabatur. ad fines terrae pervenissemus. Plus dimidium gradus et mundus noster convertetur per quam nos experti sumus. In navi autem Titanic continuata est ludificatio et terra in spiram temperatam directam dirigebatur. In spiram eramus vagantes illam humanitatem maiores nostri numquam experti sunt. Permafrost et glacies evanescunt, vegetatio mutatur, circulatio maris mutatur. Recuperatio millennium caperet, tramen delapsum suum praecipitationem emissionum reductionum neglegentem maneret. Hoc per decades repetens, locutus sum, et sedavi animum meum. "Dixi et animam levavi".

Et non solum circa caelum. Ut geographi, biologi, magistri roboticae et intellegentiae artificialis, novimus quomodo cyclus nitrogenii et phosphori fiat et quid perturbatio biodiversitatis ad hos cyclos significat. Vanum est enim reprehendere ignorantiam cum limitibus transire. Quaeretio nocentium plerumque ad innocentium poenam ducit. Humanum est, quomodo errare vobis dicimus. "Errare humanum est".

Quis apud nos politicis nostris quid agendum sit indicavit? Quod si esset, quo modo talis politicus suffragia sibi conciliaret ad nostrae societatis reformationis vel minimum afficere? Itaque praecipuum deest. Quid faciendum est? Quem reprehendat, qui non puniat innocentem? Cum mutationes fiunt, etiam silent.

Vere pruinae et nives non significant augmentum temperaturae. Contrarium potius. Coniunctiones coniunctae difficiles sunt explicare cum extra congelatio et libellum electricitatis iam uno anno hiemali servatum est et experti pandemici coacti vacationes et commeatus, intra domum comprehensionem annorum. Quidnam hoc genus senescentis a iuvenibus doctis nostri temporis munus ad nos retirees? Ex nihilo nihil oritur, et ex oriente lux nulla videri potest. "Ec nihilo nihil fit - Ex Oriente lux".

Reprehendimur se simul et indifferentia esse. Si inventum responsum esset, iam in usu esset. Cum traditionalis informationis productionis, novus omnino habitus et bona nunc requiruntur. Novum actionis genus et cogitatio creatrix est et opus portitor. Non obiurgare et construere limites. Bellum in Europa fuit. Hoc figi non potest simul, ac tandem homo est suus acerrimus iudex. "Illico perfectum!—Homo sibi iudex durissimus".

Cooperatio actorum scientificorum notissima est. Similiter multidisciplinaritatis et interdisciplinaritatis cum retiacula, necnon disciplinarum crucis-disciplinae idem ipse homo eruditur. Nostram bene esse ac simul res gestas definire debemus novo modo, dum liberos nostros suscitant et moventes. Progressus mutatio a singulis ad communitatem et ab locali ad globalem, sed simul in alteram partem. Errata facta

sunt et ab illis discenda sunt lectiones. Erraverunt etiam olim laudatores. "Laudator temporis acti".

Nempe mundus numquam finitur. Nihil habemus quod perdamus, nisi ut lucremur. Omnes hae quaestiones melioris futuri sunt et visio communis. Pila iacta est ad universitates et inquisitores nostros. Ut non aliquet ex. Docere discimus et dum spiro spero."Docendo discimus" - "Dum spiro, spero".

Vaivaa vaatii voitto, ja me laulamme kuuroille korville - väsyneet hakevat riitaa. Kukaan ei kuitenkaan velvoita meitä mahdottomaan. Arpa kun on jo heitetty. Alea iacta est. En minä tietäni valinnut, tie valitsi minut.

Kaikki tämä oli lausuttu jo kauan sitten latinaksi. Nyt oli tullut aika kertoa se myös oman uuden kielemme ja robotiikan, tekoälyn välinein - sanoin ja kuvin se avaten. Käynnistäen uusi aikamme, kirjoittaen samalla ikään kuin vaaran vuosistamme, sodasta kaikkia vastaan. Kertoa, kuinka tietä kulkeva tien on vanki, avoin on vain umpihanki.

Tämän ajan käynnistyessä: Difficile est satiram non scribere. On vaikea kirjoittaa kirjoittamatta satiiria. Olen kuitenkin puhunut ja huojentanut mieleni: Dixi et animam levavi.

BoD

9 789528 006305